

Uttikalo san 2015

San 46nan - Boko 523nan

Songs = 35

Kunnafonisében bota kalo ò kalo - BP : 24 -Téléfoni : 20.21.21.04 Kibaru bugufiye Bosola Bamako

KidGlow

Kenyereye
dogotorsow cayara,
nka u be ka daye
sariya kono wa ?

№ 6

Jamanakunig ka laama. Skaso marabolo kono

Jamanakuntigi Iburahimu Bubakari
Keyita ye taama damine alamisadon,
utikalo tile 20, san 2015, Sikaso
marabolo kono.

A sera yoro folo min na, o kera Bugunin ye. Banimoncœ faaba kono, jamanakuntigi ye kuransun kura do dayele min jora Sedeyawo ni Mali kurankocakeda fe «EDM». A musaka benna sefawari miliyari 1 ani miliyon 23 ma. Kuransun in bena ke sababu ye ka kuran lase Bugunin yoro caman ma, ka do fara EDM ka soro kan. A fanga ye Megawati 3 ye. A joli daminenan san 2015 Zanwuyekalola. A bena ke sababu ye ka kuranko sinsn Bugunin kono sanni dugu ka tugu Konowari kuransunba juruw la min be teme an ka jamana kono.

O baaraw bolen ko yen,
jamanakuntigi taara Bugunin
dugutigilakaw, a dugulenw n'a
maabaw fo, k'u walenumandon, ka
tila ka jamana lahalaya nefo u ye,
koronfekel bannikan. Kurusi niginnen
ka fis a n'a jeninen ye. Hali n'o y'a soro
koronfekel banni benkan dafalen te,
a ka fis a ni keler ye. Jamana dugukolo,
a kera sababu ye dan ma kari o ia;
jamana fanga, n'o ye
peresidanya fanga ye, dan ma kari o
fana na; bee b'a ka don i sagoladilne
na jamana kono, o fana tora a cogola.

Lere kelen o kelen, kro ikolobo izhi in be koorimugu balon 47 soto

Jamanakuntigi ni Buguninkaw faralen n̄ogon na hore ni baden na, a y'a kunda Kumantu kan. A kumbenna yen dugumogow ni u ka meri fe, n'o ye Zan Kone ye. A yedugutaalaw jatigila do kilew di dugu meri ma minjora taari 5 kan. Siyorow, dumunikejorow, mangasanw ani birow b'a kono, ka fara suturaw kan. O dunnanjiginyoro injora setawari miliyon 832 Sedeyawo ni Azeruti fe (*AGEROUTE*) A jora dugukolo min kan, o dira Kumantu

Merit

Jamanakuntigi keto ka kilew di kumantry Mori ma, a y'a jira kunnafonidilaw la, oki minnu caman tugulen b'a nofs taama in na ko so kura in bena ke sababu ye ka caman bo sirabakankasaaraw la Mali ni Konowari ce sirabaw kan. Dugu Mori y'a jira o ko, ko nin soba in ye soro yiriwali sababu do ye u ka dugu la.

Jamanakuntigi y'a to Kumantu kaa taa kenedugu faaba la, n'o ye Sikaso ye. A kunbenjama cayara yen katembe Bugunin ni Kumantu kan ka da: Ce ni muso denmisen ni maakoro, moqo si ma to ko.

Iburahimu Bubakari Keyita fofola ka politikitonw bisimila Sikaso, minnu be fanga kanfo ani minnu t'a kanfo. A y'a jira k'a tun ka di a ye ka jekulu filia ninnu bee bisimila jogon fe, ka da a kan ale ye maliden bee de ka peresidan ve.

A ye kuma kelen min fo Bugunin
ani Kumantu körönfekeléko bénkan
bölönobilali kan, a seginna o kan
Sikasökaw ye, ka hakilisigikumaw ni
iijisigikumaw fo.

Jamanakuntigi bölen Sikaso, a y'a kunda Mahu, Kucala ani Yoroço kan.

A tun ye layidu min ta Mahukaw ye
a nana o tiime. Mahukaw tun y'a nin
a fe, peresidankalata waati la, a k'u
ka siraba dilan walasa k'ubila Sikaso
gitoronba la, k'u bo wo kono, walasa
taamaw ni jaqow ka viriwa. Muhi ni

git̪or̪on c̪e, km 7,8 ye, o labenna k'a
ne, k'a ke augus̪ ~~derw~~ sago ye.

~~Dugumögow ye fo tanuni ke ani
walenumandon ka nesin
jamanakuntigi ma. Adama Koni
la, o ye minisiri koro ye wa Mahuk
fana don, i na fo lmfifiri Sanu, ale y'a
jeñogonye arajomalila, Mahu ka fana
don, y'a jira ko dugumögow benna a
kan k'u ka dugudena danbe di
jamanakuntigi ma, k'a ke Mahu
woloden moden ye, k'a ke «Munbe
Keyita» ye n'o ye Mahu masake ye.~~

Mahukaw ye lajini werew seme jamanakuntigi la, k'a jini a fe a k'a jilaja ka so ni baarakeyero kura jo u ka superefe ye, ani ka npon jo u ye ka bila u ka maloforowla. Jamanakuntigi ye kuma numanfouye, k'ajira k'a b'a seko damajira ke. A tilala ka senekemansinkura 10 layidu ta dugu ye.

Jamanakuntigi selen Yoro so, a ye baara degekalanso do kurubonkari min jora Mali ni Likizanburu jamana ka bolodijogonma kono. Amusakaw benna sefawari miliyon 285,3 ma. Kalandenw b'a kono kaban : muso 58 anice 47. Kalanta nata in na, Burkina Faso dem nisen dow be na kalan na baara da geikalanso in na.

Jamanakuntigi ka taama tile
sabanan kera Kucala ye, o min ye a
bangedugu ye.

A kumbenni kera gitinkajo ni wulikajo ni gintan dan bee lajelen ye. A nogon jamabo ma ke folo Kucala, bawo Kucalaka sigilen fanga la, o ka na taama na Kucala, o te se ka ke ko fitinjin ye.

Jamanakuntigi y'a jira k'o ma bala
a la ka da ko n'a koro kan.
Lakolikaramogoyakalan lakoliso do
dayeləla a fe Kucala yen kin 6nan na,
n'o ye Donaso ye. O jora ni
Alimanjamana ka dsmę ye. O kofe
taamadenw sera Kajolo, ka
koorikolobo izini do tufaden folo da
yen, kasoroka taa llena, kadogotoroso
kura do dayelə yen, min jora Mali ni
Neyerilandı jamana ka
bolodininqonma kono

Jamanakuntigilburahimu Bubakari
Keyita ka taamaw kuncera Kolanjeba
ntendon utikalo tige 24 san 2015.

Gameri A Dik.
Mahamadu Konta

A black and white photograph of a middle-aged man with dark hair and glasses. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a dark tie. He is seated at a desk, looking towards the right side of the frame. The background is a plain, light-colored wall.

Walasa ka do fara fokaben fanga
kan Malidenw ni jogori ce, jekulu
kerenkerennensigira senkantijé, kiri
ani fokaben karna. Usumani Umaru
Sidibe sugandira ka k'o nemogo ye
ntenendon utikalotile 4 san 2015. Ne
bangera Kirisanba san 1954

**C. M. Tarawele
Dokala Yusufu Jara**

KRAOKO BE DE SNAKKE

Korōnfela kunnafoniw

Korōnfela la, kelebolojekulu fila karila nōgōn na

Kabini Alizeri bēnkan bolonobilala, kelebolojekulu tun ye marifaw bila. Nka sibiridon, utikalo tile 15, san 2015, kelebolojekulu fila karila nōgōn na : banbaanciw ka kelebolojekulu, n'a be wele «Pilatōrimu» waliina Sema (CMA) ani kelebolojekulu min ko ale tugulen be Mali goferenaman ko, n'o be wele Kōrdinasōn (Coordination).

Kōt' ìn kōni wulila, nka min fōlō y'a dāmine, o ma jo jekulu ninnu si la.

Minusimay'a jira ko jekulu fila ninnu ye nōgōn sōrō Tuzekiwédi, o ni Kidali cē yé km 60 ye worodugu korōnfebolo kan. U ye nōgōn sōrō Amasini, o ni Kidali cē yé km 80 ye woroduguyanfan fe. U ye nōgōn sōrō Tabankori ni Anefisi furance la. A laban na, tile saba kele kōno, banbaanci minnu k'u tugulen be Mali goferenaman ko, olu ye Anefisi minē, n'o ye Kōrdinasōn mōgōw ye,

n'a be fo u ma fana, Gasiya.

Ntēnendon, utikalo tile 18, Mali goferenaman ni fokabennaw ye laje ke minisirinēmōgo ka cakeda la. U bennna a kanka jalaki bin waleya jugu in kebagaw kan. U bennna a kan segesegeliw ka kē, ka jalakitigi nangi, ka kēne ni Alizeri bēnkan kōnōkow ye.

O laje in bannen ko, goferenaman ka kumalasela, Sogeli Kokala Mayiga, kunnafonikow minisiri, ye laseli ke ka neesin kunnafonidilaw ma.

A y'a jira ko kele in da man di mōgō si la, bawo malidenw yere dama de be ka nōgōn faga. O kōfē n'a ma dan sira la, a be ke sababu ye ka Alize bēnkan bōrōtō, ka fīne bila a la.

A be ke sababu ye segin ka ke Alize bēnkan kan tuguni. O dun te Mali fēko ye, o te fokabennaw fēko ye, o te dīne kunkankofojekulu fēko ye. A y'a jira

k'a fo an be dakun min na sisan, o ye bēnkan in waleyalī fērew dantigeli ye, ani ka wulikajow ke walasa u ka sabati

Kele te korōnfeko in fura ye bilen. Yiriwalibaaraw sigili senkan, ani mōgō minnu taara u yere kalifa jamana wērew kan, olu seginni jamana kōno, kalansow ni dōgōtōrōsow dayelēli, ani Mali laramē n'a baarakelaw seginni korōnfemarabolo bēe lajelen kōno, baara b'o dakun de la.

Minisirinēmōgo Modibo Keyita y'a geleya laje in senfe, ko kele in ka jo; kelebolo bēe ka maramafēn w ka minē u la, K'u basigi i n'a fo Alize bēnkan y'a jira cogo min, bawo jolibon kera damatēme ye.

Madiba Keyita
Mahamadu Konta

Kojugubakelaw ye dankari Seware lotoli Bibulōsi la

Moti dugubakōnōkomini dugu do ye Seware ye. A ni Moti cē ye kilomētēre 12 nōgōnna ye kōrōnyanfan fe. Jumadon utikalo tile 7 san 2015, kojugubakelaw ye dankari Seware lotoli Bibulo la.

Goferenaman ka laseli la, o y'a jira ko kojugubakela ninnu tun ye mōgō minnudakorōnlotoliinkōno, 4 nēnāma minēna u la. Fila ye Ikerēni jamanadenwe, kelenye Irisijamana mōgō ye, kelen fana ye Afirikidisidi jamanaden ye. Mōgō 5 su sōrōla yen. Kelen tun ye Maliden ye; o tun ye mobilibolila ye. Kelen tun ye Afirikidisidi jamanaden ye. Fila tun ye Ikerēni jamanaden ye. Kelen tun ye Nepali jamanaden ye.

Nin mōgō minnu nēnāma minēna kojugubakelaw la ani minnu su sōrōla

yen, u bēe ye Minusima ka baarakelaw ye. U dagayōrō tun ye lotoli Bibulo ye. Malisōrōdasi 4 tora mōgō minēna ninnu kunmabokel la, ka 8 jogin. U kōni sera ka kojugubakela 4 faga, ka siganamōgō 7 nēnāma minē.

Kojugubakela ninnu hake mūmē, u bōyōrō an'ubē kojugu ke jekulu min togo la, o si ma dōn fōlō. Jumadon u balala ka cun lotoli Bibulo la sōgōmajooна fe. O yōrō in ni Seware sanfēsōrōdasiw ka kan yere cē man jan. Minusima ka baarakela dōw jabaala ye yen ye. Tuma min na binkanni in kunnafoni dara sōrōdasiw tulo kan, olu kōnna ka se yen k'u dāmine. Donda te, boda te. Sōrōdasiw ye mugu wuliko fōlō min kē, kojugubakela do y'olu bon ka mōgō 2 faga ka 2 wēre jogin; nka sōrōdasiw do sera k'o faga. Mūgūjugu cesirilamba tun

b'o cēla. Hali o ma se k'o pērēnni masōrōbilen. Omugukanwyē lotoli Bibulo lamini mōgōw kunun ka bo sunogo la. Dugumōgōw hakili nagamina. Mōgō si ma sōn k'i kun bō fīne na. A don tile banna sugu ma jo.

Juma wula fe, zandarama dōw bōra Bamako ka taa dēmē don Seware sōrōdasiw la. O zandarama ninnu dōnko ka bon kōsēbē yōrōdamine na. Sibiri sōgōmajooна utikalo tile 8 nēgē kanjē 4nan waati la, u ye mugu wuli kokura. A ko kuncera o kan. Lafiya sōrōlen n'u ye se sōrō kojugubakelaw kan, dugumōgōw hakili latigelen bōrā ka taa u makow la.

Daramani Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Minusima ye Burukina kelebolo kura bila Jabali

A be kalo kelen ni kō bō, Burukina Faso tōgōlakelēbolo filanan minnana Minusimakola, o bilala Jabali, Segu mara la. O kelebolo kura nanen in be Minusima ka kelebolo dafa saba la Mali tilebinyanfan fe : Togo kelebolo kelen b'o la, o wasa donnēn be Duwazan ni Gosi maraw la. Burukina ta fila la, kelen be Tumutu ni Béri, a filanan bilala Jabali.

Jabali mara be Mali woroduguyanfan n'a kōrōnyanfan dance la ka gun Moritani jamana na. Siraba min be bō Bamako ka taa Tumutu, n'a be tēmē Segu ni Gundamufé, Jabali b'o sira kan. Jamana munumununyōrōba don. Jahadike law tun ye nāniya min siri san 2012 waati la, n'o ye Mali mūmē minēni ye k'a mara ni silamediine sariya ye, oludagayōrōlabanwō kera Jabali ni Konna ye.

Dokala Yusufu Jara

Binkannikelaw ye mōgō 10 faga Gaberi

Gaberi ye dugu, min be Guruma Ararusi sērēkili kōno Tumutu mara la. A ni Guruma Ararusi cē ye kilomētēre 12 ye. Binkannikela marifatigi dōw cunna yen ka dugumōgō 10 faga karidon utikalo tile 9 san 2015. Mōgō fila joginna.

Nin binkanni in kēcogo b'a jira k'a kera tajurusara ye, walima dimikorōbō. Sabula sibiridon utikalo tile 8 san 2015, binkannikela cē fila ye moto ta ka taa sira, da Gaberi mōgō do nē k'u b'a ka nafolo minē a la. Cē in ma sōn. K'a to u mōgō fila cē, kelen sinna ka mugu wuli a la. Kise y'a sōrō a bolo la ka laban k'a tōjōgōnē faga kōfē. O duguje kari, mugucila in n'a dēmēbaa dōw nana Gaberi dugu dāmine. U ye mōgō o mōgō sōrō, u y'o faga. Dugumōgōtōw bolila ka taa u kalifa Guruma Ararusi. Nin dansagonwale in y'a sōrō a te dōgōkun bōfōlō, marafitigidōw ye dankari Guruma Ararusi garadikan na ka mōgō 11 faga olu la. Sigannamōgō 5 minēna o ko la. Mōgō kelen b'olu la o ye Mali despite kōro ye. Yitine Seyidu Karanbe min be o garadi fagalenw na, o ka pisolo (marifa) sōrōla siganamōgō minēna ninnu dōlakelen bolo.

Adama Jara / M. Saya / Dokala Yusufu Jara

Geleya donna basigiko la Kidali mara la kokura

Minisirinēmōgo Modibo Keyita ye minisirilaje ke ntēnendon utikalo tile 24 san 2015; kerēnkerēnenya la minisiri minnu be bēnkansēben kōnōko waleyalī kolōsiliyekulu kōno. Mōgō murutilenw ka jekuluba n'o ye Sema (CMA) ye, o ni jekulu min be goferenaman kōkōrō n'o ye Kōridinasōn ye, olu karila nōgōn na Kidali mara la. O kele sēbekōrō juguya.

O siratige la, Nimeriki sōrō, kunnafonidi ani kunnafoli falen minisiri Sogeli Kokala Mayiga ni goferenaman ka kumalasela fana don, o y'a jira ko kuma caman be ka fo nin kele kura in kan bēnkansēben bolonobilalen kōfē. Dōw ka fo la, nin n'a ta bēe, u k'u jēsīn basigi sabatili ma. Dōw yere ko a ka sēbekōrō sēgesēge, sābula k'o kojugukunyanfan be sōn ka ke goferenaman yere de ye. Kumaw n'u caya bēe, goferenaman ka laseliseben b'a sēmentiya, ko fanga b'a yere minē, waleya jugu min kelen file nin ye, k'a kōn. Geleya kura min poyilen file, o bēna hadamadenya sabatiliwalew kēli sennasumaya-yōrō la; n'o ye kēneyasow dayelēli, lakolisow dayelēli ani ji saniman sōrōli ye.

Goferenaman fe, nin waleya in be dankari basigi la. A kēlen mana ke kun o kun kama, o tun be se ka nēnabō fan fila ni nōgōn cē, sigikafō la kasōrō a ma ke ni maramafēn tali ye nōgōn kama.

Madiba Keyita
Dokala Yusufu Jara

Mali lakanabaa 11 fagara Guruma Ararusi

Kabini Mali korōnfela mōgō murutilenw ye dankari jamana na san 2012 waati la, don o dōn dōbē ka fara o kasaaraw kan. Ntēnendon utikalo tile 3 san 2015, binkannikela marifatigi dōw taara Malilakanabaaw (garadiw) bon Guruma Ararusi ka mōgō 11 faga u la ka kelen jogin. Dōw tun be mōbili kōnō, tōw tun be moto fila kān. U cunna dugu kōnō sōgōmanēge kanjē 5nan tēmēnē ni sanga 90 ye. U bōtuma kera fo nēgē kanjē 6nan tēmēnē ye ni sanga 15 nōgōnna ye. Guruma Ararusi be Tumutu mara la. U cē ye kilomētēre 170 ye. Guruma Ararusi be Tumutu ni kōrōn cē. Binkannikela ninnu labanna ka garadiw ka mōbili fila jeni ka taa ni kelen ye. Seerew y'a jira ko jōnjō finman tun dulonnen b'u ka mōbili la ka larabusebēnni k'o kan. K'u tun kulekan bētun ye «Alahu Akbaru». Mali sōrōdasiw dagayōrō te Guruma Ararusi, u be to ka taa munumununsaalow kōni ke yen.

M. Saya / Dokala Jara

Lawalebaro

Sunjata ni Sumaworo ka kélé maana

Afiriki tilebinyanfan fe, kérénkérénnyenla Lajine ni Mali, jeliw hakili be Sunjata ni Sumaworo ka kélé la.

Maanaw y'a jira, ko Sunjata tun genna ka bo Manden kón. Abalimaké Masa Dankaran Tuman tun y'a yere to Sumaworo Kante bolo o'ka mara, o'ya soro o tun ye Manden faama 9 ka fanga tijé.

Sumaworotunye maakelenfanga tigilamogo ye, min ni tun ka jugu kosebe. A ko tun man di mogo si ye; nka o tun te se ka dón mogo si ne kan. Mandenkaw ye laje ke Manden bocogola Sumaworo bolo. Ubenna a

kan ka cidenw lawuli ka taa Sunjata yorónini. Sabula dönnibaaw tun y'a jira u la, ko mogo wére si ténna se ka Manden bo Sumaworo ka fanga kón ni Sunjata té.

O ciden ninnu taara Sunjata soro Memfaama ka faamaso kón, Dëbo masurunna na. A ni cidenw seginna nögón fe. Faama caman tugura a ko sira fe, ka na. Fakoli min tun ye Sumaworo binogóke den ye, o ye kélébolo do bila Sunjata ka bolokan. Ále tun ye Jalonke marabolo faama ye. Faran Kamara min fana tun ye Tabon marabolo faama ye, o ye kélébolo do bila a ka bolokan. Nka

Sumaworo ka kélébolo tun ka farin ni ninbée ye. Usi kelentunté farinya k'u k'a kan. Sumaworo yere tun ye donkotigiba ye; kalabijé tun t'a don. A ka kélébolo ni Sunjata ta ye nögón soro Kakijé; a ye kélé tijé o bolo. Dibilan tun be Sumaworo bolo. A tun be tunun mögów la.

Sumaworo tun be ka Sunjata balimamusow do diyagoya furu. O y'a jilaja ka Sumaworo ka gundo jini k'o jefo a balimaké ye. A donna o senfe k'a tana ye dononkoro jeman koyi ye. Kirina kélé senfe, Sunjata ye dononkörökoyi jini k'o laben ka ke kalabijé ye. A ye Sumaworo bon n'o

ye. O kéra a ka dabali la'karilen ye.

Lakalibaa dów ka fo la, tuma min na Sunjata ka bije ye Sumaworo sogn, k'a sinna ka tunun mögów la. Dow fana ko kabini Sumaworo ka dabali tijéna Sunjata ka kalabijé dabalilen in fe, k'a bolila ka Kulukoro kuluba magen, Sunjata y'a nomine. A tununna o la kulu kan.

Tuma min na Sosokaw ka kélé tijéna Kirina, Sumaworoko banna yen.

A tun ye nani min da Manden kan, o tajurusara kama, Sunjata taara Sosodamine ni kéléye k'a dagakolon ci.

Nónkon Forokoro tun ye jón ye ?

Laturudalaw be mogo minnu tógo fo tijé citó, o dò ye Nónkon Forokoro, Forokoro Kaajo ani Jitumun Bala ye. An bénna do lakali o Nónkon Forokoro ka nénamaya la.

Forokoro Jara n'o ye Nónkon Forokoro ye, a bangera Nónkon san 1800 fanfelow la. A ba tógo tun ye Joba Samaké ye ka bo Jitumun-Jaaninkoro, Jitumun Bala Samaké ninnu ka du kón. Forokoro ye muso 9 furuka denke 7 soro. Kaajoye Forokoro denke folo ye, a muso folo den don. Ale fana kéra tijemasa ye. Nónkon be Kolakanin serekili kón, Nónsonbugu kubeda fe.

Forokoro tun ye laturumasa ye, donso farinba fana tun don. A ka dugu sigilen folo ye Tijéko ye. O ni Nónkon ce ye kilometré 9 ye kérón fe ka digiworodugu kan. Aye Kaajo sigi yen. A den do ye Dababugu sigi, do fana ye Kosumalen sigi. Ale de tun be taa Nónkon disongo manto (di) Segu faama Da Mónzon Jara la. O siratige la, Da tun ye npanmuru kelen ani tama kelen di Nónkon ma.

Forokoro tun ye donkotigiba ye. Kéledawla, n'a tun y'a nunkelen fiye, didenkulu tun be bø ka don a kéléjogonw tulá. Diden mana mogo o mogocin, o tun be sa. Donsoya nasira la, faranin do tun be kulkere la, a tun b'o son. Donsow be yorócamanyala kungosogow nöfe. Ni Forokoro tun jora donso dunanw juguya kan, a tun be taa a ka faranin kekuyajira olu la. Ni min y'a ye, ale Forokoro sera yoró o yoróla donsoya la, o tigi te sogo soro ka faga yen. Ni kojugu do bénna dugu soro, n'a ye faranin son, dugu be tanga o má. Bi, hali ni mogo ka dansagonwale bénna sigidalamogow bónne u ka sorofenw na, u be Forokoro ka faranin son n'o tigi tógo ye; o be sigida bila n'a yere ye ka yeléma fan were fe. O do yere kéra kosa in na. Fulake do ka baganw tun te kólokólo tipeni da sigidalamogow kan. A mako

tun te mogo si la. Otaara mogo ma dón o wulituma na.

Céminen caman tun be Forokoro bolo : Marifa, tama, npanmuru, jónminenége, ntamanin, warawara n'o ye negekólosi ye ani firina kun 7. Ni cemanninw be sigi nege koro Nónkon, o firinaba in de tun be tugu fere la ka sijéna k'o yeelen na. Kalabijéw ni warijew tun b'a fe. Sanu ni wari tun b'a tulow la. Warije fana tun b'a bolo la.

Forokoro ka nénamaya kónona na, dugu jéra ka nsirasun do soro dugu kofe, kalabijewbarilenb'ola. Forokoro de taara biye ninnu bo ka bo nsira in na k'u lamara. San o san samiyédonda fe, a tun be nsira in son ni warasaga ye. O laada be senna halibi Forokoro kómogow bolo.

Forokoro labanna ka yeléma Nónkon dugu kón dugutigya nöfe; sabula a tun körövara ni ce to bée ye; nka o waatiy'a soro Nónkon dugutigya ye fabolo ye. Forokoro tun ye den ye, ale ma se ka dugutigya soro. Baarózan de sigira dugu kunna. Ale fana tun ye tijemasa ye; min be kofo laturudalaw fe kosebe.

Tuma min na Forokoro dara

sayabana na, a y'a jira a denke folo Kaajo la, ko n'a ma bo a ka bana na, nsira min nana a yere kalifa ale la Tijéko, u k'a su don o koro.

Forokoro dalen a la k'a ténna bo a ka bana na, a y'a ni yeléma. O ye feére do ye dönnikelaw bolo. A kéra samiyé damine na. Ko n'ale fatura o waati la, mögów ténna sene masoro. O baara in fanga bonya fe, sanji ma na Nónkon n'alamini silabilen. Samiyé kónonafili bonyana. A denw limaniyana k'a jini a fe, a ka baara in tijé dugu ka hère kama. A ye baara in tijé don min na a fatura o don kelen na. Kasoro a yere sagolawaati tun ye fobonda ye sene bannenk. Folenkororora denw kón. Tijéko ye kinsaba ye. Kinfololakoliso be yen. Forokoro kaburu b'o ni kin filanan furance la nsiraba koro, sodennin kelen jolen b'a kunna kolbétula. Kaburu insanyelémasonni be ke san o san fobonda fe.

Mögów tun be bø fan caman fe, k'u dogo ka kaburubogo ta. O waleyia in tun be jini ka yoró ke dingé ye. Sanyelémasonni do senfe, dugumogowy'anjaniyaka sojokaburu kunna. Sanba Jara n'o ye Same Sanba ye Bamako, ofana yetijemasa

ye. So jolen, ale de ye tóli da a kunna; sabula a tun y'o lahidu ta dugu ye. San o san Beledugu tijédalaw ni makotigi caman be nögón soro Forokoro sanyelémasonni na. O ye jenajeba ye, min jama ka ca ni Tijéko ko caman jama ye.

Forokoro fatulen, a bolofénw tun be Kaajo fe mara la; nka a den tow labanna k'a dów ta ka lamara u yere ye. Npanmuru ni jónminenége, olu be Tijéko. Ntamanin be Dababugu. Ni kojugu bénna dugu la, a tun b'o ntamanin in fo bónne be temé. Warawara be Ko sumalen. Firina kun 7 be Kurubabugu. O ye Tijéko kin sabanan ye.

An be don min na Karamogo Jara ye Tijéko dugutigye. A ka sigida ye Kurubabugu ye. Forokoro yelémako 6nan y'ale ye; a si hake be san 80 ni kola. Kaajo ba tógo tun ye Jasonye. O de la ale n'a badenw ka bonda tun be wele Jasonyila. A den céman tun ye fila ye. Sika ani Kabakoro. O Kabakoro in tun y'a ka baramuso (musonincin) den ye. A fana kéra tijemasa ye, nka a ma Kaajo bo duwula la laturu nasira la. Sika denke folo tun ye Fankelen ye, Fankelen denke folo tun ye Sunko ye. O Sunko dogonin do ye Karamogo ye, min be Tijéko dugutigya la sisán.

Sunko Jara min kéra Nónkon jamanatigi ye fo a tun be wele Nónkon Sunko, o ko té. Ale ni Nónsonbugu Siraman Konaré ani Dorabugu Kooché Konaré, olu tile bennna. Tubabuw'olu de sigi u ka kafow jamanakuntigya la.

Nónkon Sunko te Nónkon Forokoro bónson ye. Barózan de bónson don. U bée koni ye Nton-Nci Jara kóle ye; n'o ye Nónkon sigibaa folo ye.

An ye nin kunnafoni ninnu soro Céfan Jara fe; balikukalankaramogo don, Forokoro yelémako 6nanw den do don Tijéko.

Dokala Yusufu Jara

Kónofarabangeli te ké ni kun jónjón t'a la

Kónofarabangeli n'o ye sezariyeni ye, dijé tónba Oni bolofara min nesinnen be kénéyako ma n'o ye Omési (OMS) ye, o y'a jira k'o kana ke ni kun jónjón t'a la. An be waati min na sezariyeni keli sèbekoro cayalendon in'a fo sangawuli kura. Dogotoro Marilen Temerimaní min ye jinjinikela ye Omési la, o ka fo la sezariyeni be ke kosebe faantanjamanaw ni setigijamanaw yere kón; kasoro o caman t'a kunbo. Omési ka kólosili la, muso hake min be jigin san kón, kemesarada la 10 fo 15 be ke sezariyeni ye. O kólosira kabini san 1985 waati la.

Sezariyeni fanga ka bon yoró minnu na kosebe, o yé Eropu ye; kemesarada la 23; Ameriki woroduguyanfan ta ye kemesarada 35,6 ye; Ameriki kejekayanfan ta ye kemesarada la 24,1 ye. Afiriki ta te temé kemesarada la 3,8 kan; Azi gun woroduguyanfan ka digi kérón kan, o ta te temé kemesarada la 8, 8'kan. Ninnu ye san 2008 jateminew ye Omési fe.

Dokala Yusufu Jara

Dukene n° 130nan : Segu marabolo

Segu marabolo kene bonya be ben kilometrekene 64.821 ma. O be ben jamana kene bonya 5% ma. A ni Sikaso be danbo woroduguyanfanfe. Koron fe, a ni Tumutu ni Moti marabolow be danbo. Worodugu koronfebole kan, a ni Burukina Faso be danbo. Tilebin fe a ni Kulukoro mara be danbo. Kejekayanfanfe, a ni Moritani jamana be danbo.

Segu marabolo te kulumayoré ye. Sahelimayoré don. Tilema kuntaala ka jan, o be nini ka se kalo 9 ma san kono. O waati la, fine ka kalan dugukolo ka kalan, funteni barika ka bon. Jikodese ka ca duguw ni kinw kono. Bi, cencendugukolo be ka caya. O kore ye ko cencen be ka Segu dun doonin-doonin ka taa a fe k'a sababu ke jiritigeba n'a koloow ye; n'o ye ja ye. N'i ye Segu mara dugukolo tila 3 ye, saheli ye 2 dun kaban; o be ben kilometrekene 43.298 ma.

Segu, n'a ka sahelikungoya bee, bajiw y'a kisi doonin. Ba Joliba n'a bolofara min be wele Banin, kelen be nafaba ye. Ba Joliba be kilometre 292 boli Segu marabolo kono. Ba bolofara min be wele Banin, o be don ko saba kono, ka teme Falo, Yangaso ani San fe.

Alaye Seguse nekedugukolo fanba ke falaw ye, ni d'ow ko je, a tintin n'a kulu ka dogo. Sene ni baganmara fo ka taa se monni ma, o baaraw keyoró numan ma teme Segu kan. Jisigiyoró caman b'o falaw kono minnu te baji ye.

Ni baara be ke a cogo la, Segu marabolo be se ka jamana balo, ka Afiriki tilebinyanfanjamana bee balo.

Marakala barazi ma jo gansan. A jora tubabutile la Faransifesan (1934-1947), koorisene ni mankalasene kama. Lanini tun ye ka forokenew bin k'a ta Segu fo koron fe. Nka kabini Ofisi sigira senkan san 1920, a lanini si ma se ka sabatiu a nema. San 1960, a yelemana Mali ka bolo kan. O la, a kera malosene yoré ye. O bee la

la, niniw ma se ka sabati. A ka malo sorota yere te se ka jamana balo. Mali be malo min san kukan o de ka ca hali bi.

Kene taari 100.000 labennen don Ofisi kono, toni 500.000 doron de be sorola sankono, kasoraji kelen be ka laboli ke maloforow kore fo k'a danteme.

Marakala barazi jora diyagoyabaara kono n'o ye «forosebaara» ye. Tubabuwyemogow diyagoya bo u ka jamana maralen bee kono Afiriki tilebinyanfan kono, ka na baara in na; a mosi de tun ka ca ni tow ye. Mogo hake min ni tora a baara la, o ka can kosebe.

Jamanadenw hake jateli mij kera san 1998 awirilikalo la, o y'a jira ko Segu marabolo mogo hake ye 2.170.813 ye, olu la cikedugulamogo hake ye keme o keme 79 ye (79%).

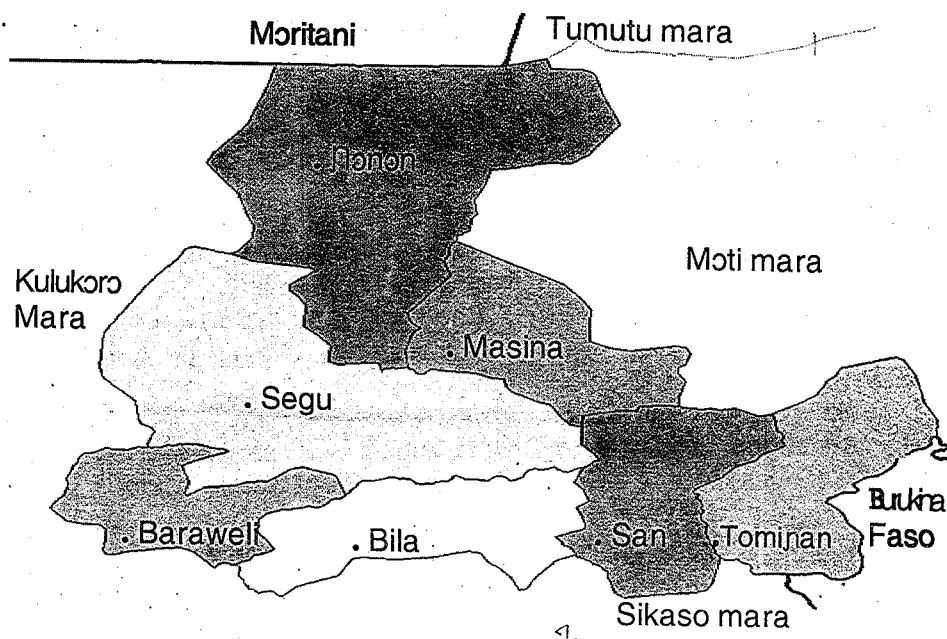
Marabolosigi siratige la, Segu Serikili hake ye 7 ye : Barawuli, Bila, Masina, Pondon, San, Segu ani Tomiyan. Komini hake ye 118 ye. Olu la 3 ye dugubakonokominiw ye : Pondon, San, Segu.

Burusikonodugu hake ye 2.166 ye. Jamayorobawye Segu, San, Pondon, Marakala ani Joron. Seguka keme o keme, i b'a soro 70 b'o dugu 5 ninnu kono.

Soro yiriwali nasiraw la, segumara joyoró ka bon kosebe. Jamana be soro min ke sumanko la, Segu kelen b'i jo n'o 30% ye.

Malosene siratige la, ka da Ofisidinizeri ni Ofisidiri kan, Segu be ten kan jamana kono. Kene min be Ofisidinizeri ka mara kono, o be se taari 1.050.000 ma, nka taari 61.000 doron de sera ka labaara. Barazi jenama fila be Segu marabolo kono, o kelen-kelen bee be se ka jamana balo : Marakala ani Talo baraziw.

Baganmara siratige la, misi hake be se 910.000 ma; saga ni ba hake ye 2.340.000, fali hake ye 22.000; so hake ye 65.000, je hake ni

Segu mara an'a serikili seegin faabaw

kamanmafén hake 3.200.000 ye.

Dogotige digira Segu marabolo kungow la. Saheli be ka kungo sebekorodun. Kungokonosogowfana sebekoro dgojyara.

Soro yiriwali siratige la ka nesin dugumogow ma, Segu ye noba bo. Soro yiriwali taamasiyenw be ye jurutakesu hake caya la; a be ye balikukalanden hake caya la; a be ye demedenjekulu hake caya la; a be ye ddogodugu hake caya la. A be ye jago yiriwali la, dugubaw anidugu misenw kono, a be ye so numan jolen hake caya la.

Tariki nasira la, bamananfanga jujon ye Kulubaliye k'a laban Jarawa la, ka tila ka Talilakaw ke fanga ye. Bamananfanga sigira jamana yoro o yoro la, o bee buruju ye Segu ye : Kulukoro, Bledugu, Baninko, Karata, Jitumun, Bamako, Banimonocé, adw.

Turismu, n'o ye yoryaala ye, o be se ka san soro kosebe Segu maarabolo kono ni baaraw kera a nema :

- Ba Sunu Sako ka misiri, Biton Kulubali woloba, o be Segu koro, o ni Segu dugukonona ce ye km 15;

dugawutayorédon; omisiri injora a be san 200 bo;

- Biton Kulubali kabulon be Masala, - Da Monzon Jara kaburu be Banankoro;

- Sifinso ni Mobaaso, o jora Da Monzon fe, ka ke denmisewkalanyoro n'u ladamuyoré ye.

- Banbugunci ka bajalan n'a kaburu be Banbugu;

- Duguba Alimami n'a denw kaburu be Duguba;

- Sangemón be San.

- Bobow ni Miyankaw ka seko ni döñko caman maralen be yen halibi;

- Saaro faamadenw fana bololanlolon te;

- San o san nena jeba do be ke Ba Joliba kan Segu, ka marabolo seko n'a döñkow jira jamanadeni ani diñemogolla : foli, döñni döñkili, sogobo, maanaw, hakilijagabow, adw. O bee be ke o senfe.

Siya minnub Segumarabolo kono, olu ye Bamananw, marakaw, Bobow, Miniyankaw, Semonow, Bozow, fulaw, mosiw, dafinw, adw.

An ye nin soro Entereneti kan.
Bayelemabaga, Mahamadu Konta

Kalankene n° 156 : Waati temenen kuntaala jan ani waati temenen koro

I n'a fo an y'a jira cogo min na kibaru temenen kono, bamanankanna, waati temenen jiracogo ka ca.

Any'a jira k'a fo, waati temenen kaban, o ni tubabukan «passé composé» be se ka sanga nognon ma. Nka an m'a fo k'u ye kelen ye tigitigi, bawo u sorcogow te kelen ye wa kanw n'u hakililata fana danfaralen don.

Nin sen in na, an bëna do fo waati temenen kuntaala jan ani waati temenen koro kan.

Tuma bee an be sangali ke ka nesin tubabukan ma, o koro ka ca. K'i to fasokan kalanni na ka tubabuw kalan i senfe, walima. K'i to tubabukan kalanni na ka bamanankan kalan i senfe, o de bëna don sanga la an ka jamana kono. Bawo sariya tali be

senna min b'a jira ko baara be se ka kenitubabukan ni fasokan ye nognon fe jamanà kono. Kibarub'o nebilabaara la kabini bi te.

O hukumu kono, an b'a ye k'a fo waati temenen kuntaala jan, o ni waati min be se ka sanga nognon ma, o ye «Imparfait de l'indicatif» ye tubabukan na. Ale b'a jira ko waati temena nk'a be senna fana.

O misali d'ow fele nin ye :

Muso tun be kini tobi.

Wale ye «tun be... tobi» ye. A be waati temenen na, bawo a be fo bamanankan na ko n'i ye «tun» fo kuma na kaban, o koro k'o kera. Nka wale temenen min don yan, o ye wale temenen ye min be senna, bawo muso in be tobili ke halibi, hali n'o y'a soro a

ka tobili dgojyara walima a te kini tobi bilen yere.

Waati temenen kuntaala jan soro cogo

: N'i be wale bila waati temenen kuntaala jan na, i be i yere deme ni demenan «tun be» ye sonsira kan. Ni bansira don, ib'i yere deme ni «tun te» ye (tun be - tun te).

Misaliw :

A tun be baara ke halibol.

A tun te baara ke halibol.

Waati temenen koro, o ye wale temenen ye min ka koro ni wale temenen wëre ye. Misali :

Sumaya ma se n na, bawo n tun ye fura ta.

«tun ye fura ta», o ye kumasenbolo ye, a wale ye «tun ye...ta» ye. Owale in be waati temenen koro la. Bawo ale

kera wale temenen wëre ne, o be kumasenbolo «sumaya ma se n na» kono.

O tuma an b'a ye k'a fo «n tun ye fura ta», o temena, nk'a temena waati temenen wëre ne n'o ye «sumaya ma se n na» ye.

Waati temenen koro ni tubabukan waati, min be se ka sanga, o ye «passé antérieur» ye.

Waati temenen koro sorcogo

N'i be wale bila waati temenen koro la, i b'i yere deme ni demenan «tun ye» ye sonsira kan. Ni bansira don, i b'i yere deme ni «tun ma» ye. (Tun ye tun ma).

Misaliw :

A tun ye foro sene.

A tun ma foro sene.

M. Konta

Kenyereye dōgōtōrosow cayara, nka u bē ka dayelē sariya kōnō wa ?

Walasa k'a dōn, ko mogoya ni furakeliko numan be kenyereye dōgōtōrosow la ka teme goferenaman togolataw kan, fo i k'i siñe kelen yen. Baarakminen jenamaw b'u bolo, dōgōtōro faamuyalenbaw b'u bolo. Goferenaman togoladōgōtōrosow dōgōtōro nēnāma caman yere b'u ka bila la.

Mogo o mogo sēbekōrō janina forobadōgōtōrosow la, n'o sōmina kenyereye law la, o te segin yen bilen. Wa a b'u kofo mogo wērew ye walasa k'u kisi k'u tanga ale ta nōgorona ma. Mogow be kenyereye dōgōtōrosow lakodon pogon fe. An ka nsana do b'a fo ko, «n'i y'a mēn an ka taakununta yorla, o don de diyara». Mogo te fili i nebaa ma. Topotoko numan ani furakeli temesiraw matarafako numan yere dama be banabaato hakili sigi. Oye kenyereye dōgōtōrosow tanukun bo.

Nka sariya be ko bē la. Kenyereye dōgōtōroso caman be yen, u ka baara kēl yamaruyasēben t'u bolo. Ni kenyereye dōgōtōroso fen o fen be dayelē, o yamaruyasēben be nini jamana ka kenyakko minisiriso fe. A be bila o ka mara kōnō; ale de b'a janto a la, k'a ka baaraw kecogo ani baarakelaw ka dōnniya kolosi. O de koson, san 2014 konona na, kenyakko kolosili cakēda ni dōgōtōrow ka jekulu min be wele tubabukan na Sinomu (CNOM), olu farala nōgon kan ka Bamako dōgōtōroso n'a furafeereyoro caman sēgesēge. O wulikajo konona na, u sera k'a dōn, ko furakelikeyoro minnu be wele «Kabine», o 335, «kliniki» 75 ani «poliklinik» 10 be Bamako kōnō. O mume na 130 be yen, olu te ka sariya dafa. Kasoro kenyakko sariya la, hine t'a la; sabula furakeli ye ni kisili sira numan do ye. A man kan ka ke kufeko ye.

Sariya sōsōbaaw ka kan ka sēbekōrō nangi. Nka kabini sariya in tara, nangili te ka ke folo. Kenyereye dōgōtōroso caman lakodonnen don, minnubé ka furakeliko numansariyaw sōsō. Kenyereye dōgōtōrosow yere ka mogow be dōgōtōrow ka jekulu Sinomu kōnō. U bē y'u kandi k'u be sariya sōsōbaaw nangi. Kenyereye dōgōtōroso minnu kofolen don sariya labatobaliyal, adow nēmogowwelela ka kankarida uye uk'ubēn kenyakko sariyaw ma. N'o ye k'u ka furakelikew don Sinomu jekulu la ani sēben fen o fen ka kan ka ta u ka baara yamaruyali la, u k'o bē ta. Sarati tun dara u ye, k'a jira u la ko ni fōlenw ma ke, u ka yorō be datugu. O fōlenw ma ke, wa u ka yorōma datugu.

Ub'alak'uka baaraw ke sariya kōkan hēre be si, hēre be tilen.

Dōgōtōro Garaba Hamaduni Sise ye kliniki «Laki Tele» tigi ye. Ale de fāna tun ye kenyereye dōgōtōrow ka ton sekeretēri zeneralī ye. Okumana a ma tamaki. A ko sariya danna tali ma, a ma waleya sariya sōrōbaa si kan. Kasoro baara kēl yamaruyasēben n'o ye «lisansi» ye, o sōngo te fosi ye; o man kan ka kenyereye dōgōtōrosow dese. A ko nōfin te mogo wēre si la ni kenyakko minisiriso yere tē. Ale de te k'a jo a joyoro la, a ko ka dabila. A te fosi ke a tumāna. Dōgōtōrow ka jekulu fana y'a jira ko a mana bōda o da fe, a te to nin cogo la, ko sariya labatoli de be wajibiyā. A te se ka diya do-kē-n-kun na ka teme boreti kan.

Lisanzi tali ye wajibiyā. Do b'o ta, do te son k'o ta, k'an bēs ka je k'o baara kelen ke o cogo la ten. O te se ka bēs jamana kōnō. Kenyereye dōgōtōro dōw yere b'a la ka kliniki ni poliklinik togo da u ka yorō la fu, kasoro u n'o man kan. Yorō dōw ye kabine ye, o n'a ta bēs olu be banabaato jatigiya ke. Kasoro kabine yefurakelikeyoro dōrōnye. Banabaato ladayoro te; Kabine te operelikeyoro ke, jolisegesēge keyoro te.

A man kan ka to dōgōtōroso si ka baara ke ni lisanzi t'i bolo. Wa hali ni mogo min b'a fe ka kenyereye dōgōtōroso do dayelē, a numan ye goferenaman ka medesen (dōgōtōro) ta ka di i ma. Jateminew y'a jira, ko medesen 2.000 be jamāna kōnō minnu bolo ma don baara la folo. O caman be k'ubolo nēnaje kabinew ni kliniki kōnō kalosara t'u ye. Dōgōtōro ni hakilisigi de ka kan walasa a ka baara ka nafa ladon; n'o te a degunnen be se ka fili a ka baara kecogo la ka ni bo, walima ka lujura lase mogow ma.

Jekulu caman fana be yen, olu ye furakelikeyoro (Enfirimeri) dayelē. U be medesen baarantanw ta ka bila yen ka nabaaw laje; kasoro o t'u ka baara ye. Sariya min tara san 1985 ka dōgōtōroso dayelēli yamaruya kenyereye fe, o nōmōrō ye 85-41/AN-RM ye. A sariyaset do b'a sēmentiya, ko mogo ó mogo mana. Kenyereye dōgōtōroso dayelē, o wajibiyal don ka sariyaw labato, minnu dantigera jamana kenyakko minisiriso fe. Nka Senomu nēmogow ka folo, dōw be k'ubano sariya ninnu labatoli ma, kasoro u ka dōgōtōrosow ye diboyoro y'u bolo. Jama b'u bolo, u be warisoro; nk'ubannen be ka lisanzi san.

Dōgōtōro Jibirili Kulubaliye Senomu sekeretēri zeneralī ye; ale fe, nin ko finē be goferenaman na; sabula ale yere be medesenw ta ka bila baara la sariya labatobaliya kōnō. Ka dā a kan sariya mintara san 1986 zanwuyékalō tile 24 n'a nōmōrō ye 86-35/AN-RM ye, o sariyasen 29nan b'a jira, ko medesen ni nōfurakela si te se k'a ka baara ke Mali kōnō n'a te Senomu jekulu kōnō; fo n'a kera a sorodasilamaw ye. Kasoro an be don minna medesen ni nōoperela caman be foroba dōgōtōro

ten kasoro yamaruyasēben t'i bolo, n'o ye lisansi ye. Lisansi de be kenyasyo dayelēli yamaruya. Hine ni makari man kan ka ke kenyakko la; baara bēs b'o cogo la tilennenya ani da makējēni hukumu kōnō. Kenyereye be ka dōgōtōro nēnāma bēs sama ka gēre u la, hali u t'u ka baara maccro foroba dōgōtōrosow la bilen. Hali n'u be foroba dōgōtōroso la waati min na, u be sama banabaato minnu furakeli nōfē, o ye setigiwani setigiwka banabaato. Oyegeleya folo ye.

Osow yere la minnu te Senomu kōnō. Lasine Kulubali min ye Senomu nēmogoba ye, o y'a jira ko sigikafo be senna ka nōgoyaba dongelsya kofolen in na; n'o ye sariya labatobaliya ye. Sabula kenyereye dōgōtōroso minnu tun te ka sariyaw matarafa, olu welelen k'u nōninkā, ucaman seginna sariya ma. A numan ye minnu ma segin u ko folo, k'olu ka yorow datugu. Ka dā a kan kenyakko kōlōsili jekulu ni Senomu mogow ye wulikajo min ke Bamako kōnō, u tun benna a kan yorō o yorō te ka sariya matarafa k'olu be datugu.

Jekulu min nēsinnen be kenyakko ani jēnamaya kecogo numan ma jamana kōnō n'a tubabukan dane surun ye Senesi (CNESS) ye, o mogo do ye Dōgōtōro Laseni Konaté ye. Faso ka kenyakko nēmogoba kōrō don, faso ka kenyakko kōlōsibaa kōrō don, faso ka kenyakko minisiriso sekeretēri zeneralī kōrō fana don. Ale fe, yorō fen o fen te sariya kōnō, a bēs ka datugu kasoro hali u ma wele k'u nōninkā munna u be ka baara ke ten. Dōgōtōroya dipulōmu be n bolo, o t'a jira k'i be se k'o baara in ke i yere ma

Berema Dunbiya
Dokala Yusufu Jara

Bamanankan nōgōndan

A labēnbagā : «Abudulayi Bari tōgolajansa jekulu»

KUNNAFONI FILANAN

Nōgōndannaw ka kan ka mun ke walasa u ka baabu sēbennēn w ka jate kojuman jalatigebagaw fe?

U k'u jilaja :

- ka bamanankan sēbenni sāriyāw labato,
- ka baabuw sēbenni sariyaw matarāfa, bawō feerew de b'u bēs sēbencogo la, aw be minnu don kaban.

An k'an cessiri, an k'an banban ! Sanni mariskalo tile 15 ce san 2016. An be k'aw ka jaabiw kōnō Kibaru bugufiyé la ani AMALAN, Bamako.

Sugunəbənbana ka ca musow de la

Sugunəbənbana ye sugunə marabaliya ye sugunəbara kono fo k'a caya ka se sugunek ma. Tuma o tuma a tigi be sugunə nperek su kuntaala kono. Kolo sili la sugunəbənbana ka ca musow de la ka da u farikolo cogoya kan. A fanba be soro bahge keli fe ani laada mana tige u la pewu waati min na. Bangeli be muso wolonugu n'a sugunəbara fasaw maganya, ut se k'u ka baara ke a ne'ma bilen. Kolo sili la muso minnu ye bange ke, o saba o saba sugunəbənbana ka teli ka soro kelen na. Obé k'e sababu ye k'o tigilamogow galabu kari u ka ne'maya to kono. U ne'ma k'u kera mogoto ye kaban.

Dogotoro Hamaduni Garaba Sise ye musoyabanaw dōnbaa nana ye. A ye kenyereye kenyaso min dayele a yere ye, o be wele «Kiliniki Laki Tele». Ale y'a jira ko sugunenperek te a damanabana ye; nka ko bana

taamasiyen don. K'a be soro bangeli senfe. Musoya fasaw be səbekərə samani min ke bangeliw (jiginni) senfe, n'o ye tin gelén ye, k'o de be na ni sugunəbənbana ye muso la. A caman b'a soro den girinya ka ca ni kilo 4 ye. Bangeli siñe caman b'a lase muso ma ani jiginni so kono k'a soro o ma ke musolajiginna yamaruyalen fe. Fasaw be səbekərə yoba, ut se ka sugunə mine bilen.

Sugunə be nperek waleya damadəsenfe, n'oludantemena. In'a fo yele, boli, doni tato ani dowerew, mogo be səbekərə tonton ka ko minnu ke. Sugunə be se ka nperek a yere ma ten kasoro nin sababu folen ninnu si fana te. Dōw ta ye n'u y'u miiri sugunek la, walima n'u ye mogo ye sugunek la, walima n'u y'u to ka ji suurukan men. Sugunə mana mogo dōw min, yanni k'u se a keyorōla a be sin ka tila u la. Ob'a soro sugunəbara

fasaw səbekərə səgenna, ut se ka sugunəmine tuguni. Sugunəbənbana suguya dōw be yen, dimi b'ola. Sugunə ne be dun, kasa fana b'a la.

Hamaduni Garaba Sise ka fo la, dencamansoro, komokilidimi, dun mana don sugunəbara la, koko mana jogin walima o joginni in kofe ka fara hakilinagami kan, nin bee be se ka sugunəbənbana lase mogo ma. Hali kene'yafura dōw fana b'a ke mogo la.

Sugunəbənbana be muso misennin mine a be musokoroba mins. A fanba ta b'a soro u ye san 50 soro; n'o ye laada tigelen k'o y'u la. O b'a soro yelema donna u farilajiw cogoya la, u fasaw fana səgenna. O muso suguyaw la Mali kono, mogo naani o naani, sugunəbənbana be se ka koro kelen na.

Walasa ka caman be sugunəbənbana fanga la, Dogotoro

Hamaduni Garaba Sise y'a jira, ko musow ka kan ka bangekolozi matarafa ani ka jigin musolajiginso la. Nka hakilinagami y'a lase minnu ma, dogotoro ka waleya dōw be se ka fura soro o la. A tigi be se ka dogotoroso sirataama kabini a mana səmi a yere fe waati min na sugunenperekuk la. Bana in kubenni ka nogo n'a furakeli ye. Sabula ni musoya fasaw desera pewu tuma min na, a te ne fo o tigi ka opere ka do fara u fanga kan. Ni sugunəbən sababu ye bana suguya min ye, o de be furake folo.

Mogo k'a to u hakili la, k'an be ka sugunəbənbana min kofe tan, o ye sugunenperekuk de ko ye. Nka sugunəbənbana yere-yere, o be soro jiginni senfe, ni wolonugu ni sugunesira cira ka bila nogon na.

F. Nafo
Dokala Yusufu Jara

Maakorobaro : Hadamaden farikolo

Hadamaden ye kolo, sogo ani ji ye. Kolo be sogo ni ji doni. Ninnu ye hadamaden farisogo ye walima farikolo.

Kolowyel sogodoninanye. Kolomumye ye 208 ye hadamaden farila. Biliso te bili ni jiriw te, buguso te nco ni jiriw ni bin te, beton fana te da ni negew te. Jiriw ni binw ni negew be bogo ni bin (ti) ni beton doni cogo min kolow fana be farisogo doni ten.

Kolow ye kolo janw, kolo surunw ani kolo penperenw ye.

Kunkoloso
Kankolo
Galakakolow
Kokolo
Tege
Bosokolow
Sentabara

Karamogo Daramani Tarawele

Disikolo
Bolokolow
Senkolow
Kolow be sogo ni ji doni

Kun fila be kolo jan na, Wo be kun fila ni nogon ce, sembe be min kono. Kolo ye fengelen ye nka fen mugumuta b'a la i ko farasu. kolo kun kelen-kelen nugulen don. Nuguya in jukoro, kolo ka magan ka womisennin caman ke a la. Denw kolow ye kolo merennin ye, kolo merennin minnu be se k'u cogobila, in'a fo ka jaana, ni u farasu hake ma laboli ke.

Cekise woma

Kolo jan

Kolo kun fila

Kolo be janya ka bonya fari to fe, kolo be don, Bamananw ko ten. Fo ka se san mugan hake la, hadamaden kolo be don. O waati mana se, mogo te janya tuguni. N'i ye hadamaden farikolo laje, i be yoro saba jate mine : Kunkoloso,

koko ni galakakolo, ani bolokolow ni senkolow. Kolotugudaw be birili, kuruli ni janni nogoya farikolo ma. Kolow kunw be don nogon kono kolotugudaw la, fasaw be kolow siri nogon na, kolow kunw be ceene nogon kan barisa u nugulen don.

Kolotugudaw

Farikolo b'i kuru, k'i biri ani, k'i jan barisa kolotugudaw b'a la. Nka kolotugudaw kelen-kelen te se ka nin bee ke, sogobu de be kolow sama, u be kuru walima u b'u biri, sogobu man'i foni, kolow be son janni ma. O tuma, ni kolow ye farisogo doninan ye, sogobu de be farikolo bila k'a sago ke i ko kurukaseri, pankapuruti, jankawalaki n'u nogonnaw. Sogobu be 500 hake la hadamaden fari la. N'i ye numuke negegošila bolow laje, u kogolen don. N'a y'a bolo kuru i b'o dōn. O ye ko ni hadamaden fari yoro min be baara ke, o yoro sogo be bonya, ka kogo. Otuma, anka faribila baara la, o de be sogo keneya.

**Karamogo Daramani Tarawele,
An-farikolo, Kalan Diya**

Burukina peresidan koro Bilezi Konpawore ka konse bëna don kiiriso bolo

Kiiriso min be jamana kuntigi ni minisiriw kiri n'u ye faso janfa, o be wele tubabukan na hotikuru de zutisi. Burukina ta b'a fe ka peresidan koro Bilezi Konpawore kiirili damine yanni furancelafanga ka ban. A nesinnen b'a ni a ka minisiri dōw ma. Sigà kelen don u la k'u ye faso janfa.

Bilezi ka ko tun man bondepite minnu ma, ofu benna a kan utikalo tile 16 san 2015, ka Bilezi Konpawore wele kiiriso la; sabula k'a ye faso janfa ani ka dankari jamana sariyasunba la. Nka depite minnu b'a fan fe, olu ye nisongoyasëben ladon jamana sariyasunba la fasabulon kono, k'a nini depite do ninnu ka jalakili ka bo a ma. Mogó min ye jamana ka hakew lakanabaa ye n'o be wele tubabukan

na porokireri, o y'a jira utikalo tile 7 san 2015 k'u hakili be, ka Bilezi kiirili damine yanni ka furancelafanga ban. O laseli in kera kunnafonidilaje do senfe. Jalakilisëben hake min kono nesinnen be peresidan koro ma, a m'o faranfasiya. Jamanakuntigisigi ni depitesigi kalataw dun tako folo ye san 2015 in okutoburukalo tile 11 ye. Porokireri ye fen min faranfasiya, o ye ko utikalo tile 4 san 2015, jalakilisëbenw ladonna hotikuru de zutisi la Bilezi Konpawore weleli kama k'a kiri. A n'a ka minisiri bee. A ko jekulu dōw yere sigira o sebenw fesefeseli kama, kiiritigela saba b'o jekuluw mogó la. Kiiriso mana kiri tige kan min kan, a be bila o kan. A be to o la.

Porokireri labanna k'a jira, k'u be ka jamana sariyasunba la fasabulon makono a ka jaabi la folo.

Hakililajigina na, Bilezi Konpawore yere deye Burukina hotikuru de zutisi sigi senkan san 1995. Nka kabini kiiriso in sigira senkan, a ma deli ka minsiri wele k'o daronnikira folo. Kuma te jamanakuntig yere ma. Ale mintun be Burukina jamana kunna kabini san 1987. Sabula mogó si tun ma sugandi ka bila kiiriso in kunna. Peresidan fara minisiri kan, n'i ye faso janfa, ka dankari jamana sariyasunba la walima ka forobanafolo dun, hotikuru de zutisi de b'i kiri. Burukina hotikuru de zutisi dayelela ka kiirittigela 9 sugandi ka sigi a kunna. Dokala Yusufu Jara

«AMAP» kuntigi
Usumani Mayiga

Kanw kunnafonisëbenw
baarada kuntigi
Nanze Samake

BP : 24 - Telefon : 20-21-21-04
Kibaru Bugufiye Bosola

Bamako - Mali

Sébennijekulu

Mahamadu Konta,

Dokala Yusufu Jara

Labugunyoro : AMAPU gafedhan
baarada

Sariya : Laben sabaticogo kinko la Mali kono

Sariya kuma foli ka nogo ka teme kiiri tigeko juman kan. A be fo ko mogo si man kan k'a ka kiiri tige n'a yere ye. Nin dakun in kono, an b'ena kuma fen fila kan : kiiritigelaw ani kiiritigeso lasrocogo. Mali kiiritigesow la, mogo suguya fila be yen. N'o ye kiiritigelaw an'u demebaaw ye.

Kiiritigelaw : Olu ye mogow ye, minnu be kiiriw tige mogow ni n'gon ce, mogo do ni cakeda do ce walima cakedaw ni n'gon ce; ani k'a nini sariya ka labato hadamadenya ko b'ee la.

Kiiritigelaw fana ye suguya fila ye. Minnu be kiiriw tige, n'o ye zusiw ye ani minnu be jo mogow t'onon walima t'onbaa kokoro; n'o ye awokaw ye. Ni kiiriw tige, zusiwb'usigi; nka awokaw b'u jo.

T'ego fila be kiiritigelaw la. Kiiriso (tiribinali) kiiritigelaw be wele zusiw. Kurudape li ni kuru siperem u kiiritigelaw be wele konseyew. U b'ee k'oni ye mazisitaraw ye, n'o ye sariya d'onaan naanaw ye.

Mali kiiriso fen o fen na, mazisitaraw do be soro yen, min be jamana ka herew lafasa. O minnu be tiribinali la, olu be wele porokireri ani porokireri

dankan. Minnu be kuru dapeli la, olu be wele porokireri zeneral, awoka zeneral ani porokireri dankanba n'o ye sibisiti zeneral ye tubabukan na. Ni kiiritigela min ye nin joyor kelen o kelen soro, o te kiiri tige a waati la. Mogo min ka waley a jugu kunnafoniseben mana ladon kiiriso la, porokireri de b'o tige wele. Kiiri tige likene kan a b'a hakililala fo o ko an'a nangicogo kan sariya fe. Nka kiiritigela wajibiyalen te ka kiiri in tige ka ke ne ni porokireri ka hakilila an'a ka nangicogo dantigelenw ye.

Kiiritigelaw, awokaw ani porokireri, ubes be baara ke u yere kolo la. Mogo si ka fanga te si kan. Goferenaman fana ka fanga tu kan. U b'ee k'oni wajibiyalen don ka baara ke jamana sariya kono.

Awokaw : Sariya min be awokaya yamariya Mali kono, o nimero ye 94-042 AN-RM ye. A tara san 1994 okutoburukalo tile 13. Awokaw ka ton be wele Baaro.

Mogo min t'onona, o be awoka ta. Min ye t'ononi ke, o fana be awoka ta. Awoka kelen be se ka mogo caman kokoromadon t'ononew na walima

t'jonikelaw la. Nka a te se ka kokoromadonni ke fan fila fe.

Mogo min be awoka ta, o tige de b'a jo n'a sara ye a ka kiiri in kuntaala kono. Goferenaman fana be se ka awoka ta ka di mogo ma, ka den waley a kelen cogoya la, k'a jo n'a sara ye.

Kiiritigelaw demebaaw : Olu fana ka sarako b'u cibaaw bolo.

Gerefiyew : Olu ye kiirisow la sebenidannaw ani sebenlamalaw ye. Kiiri kene kan, u be kumafatow seben. Kiiri fen o fen tigera yen, n'i mako b'a kunkanseben fen o fen na, o be soro gerefiyew bolokoro.

Huwisiyew : U be welelisebenw (konwokasiyon walima komikas) dilan ani ka taa udi. Kiiri mana tige k'a jirako mogodo k'a sigiyor bila walima ka bo so kono, o sarati dalen mana dafa k'a soro o ma wuli walima ka bo, huwisiye de b'ena o gen, walima k'o ka minew labo so kono.

Huwisiyew b'u yere deme u ka baara la ni polisiw walima zandaramaw ye.

- Noteriw : U sen be sariyasaben

caman sementiiali la, i n'a fo furuseben, sannifeereseben, darakan talenwani dowerew. Noteriw ka ton be wele noteriso.

- Bolofenfeerelaw : A be fo u ma tubabukan na komiseri pirizeri. Nijuru b'i la k'i deselen be k'o sara, sariya mana yamaruya di k'ibolofenw mine, bolofenfeerela de b'olu feere da gelen na.

Juru hake bolen ko a la, a benna sara hake min kan, u b'o ta a la k'a to di i ma. N'a benna u segensara ni juru hake dama ma, i bololankolon. Bolofenfeerela be jamana marayoro kelen-kelen b'ee la ani Bamako faaba kono.

Kiiriso lasrocogo

Mogo ka kan k'a kunsin yoro fo min na, o dey i ka sigida kiiriso dugumada ye. Seben beben'a diyordon. Fen min ye pilentiw kunkanko ye, olu be resin porokireri ma. N'o te kunko tow bejessin kiiriso nemogeo ma. Fessefeseliw bannen ko, u be soro ka komikas seben ka taa o di a tige ma.

Musa Kamisoko
Dokala Yusufu Jara

Ma'den 129 genna ka bo Gabon jamana kan

Taamako cakeda, min be wele «Denba taransipori», o kaareba fila falen sera lakanabaaw ka cakeda la Sogoninko-Bamako, tarata don utikalo tile 11 san 2015, sogomadaneg e kanje 6 waati la. Maliden 129 minnu genna ka bo Gabon jamana kan, olu de tun b'a kono. U bisimilala kokanmalidenw ka minisiriso ka ciden Madamu Sidibe Hawa Hayidara, ani hadamadenya yiriwali nemogoba kuntigi Modibo Jalo fe.

Demisengennenninnukera baton kono utikalo tile 7 ka na Nizeriya «Denba taransipori» de y'u doni ka Burukina ceci n'u ye fo Bamako ka ben ni utikalo tile 11 sogomada ye.

Sekine Daramé ye mogow gennen ninnu ka kumalase la ye. Ale y'a jira ko seben min be wele tubabukan na sezuru, n'a be dunan yamaruya a ka to Gabon dugukolo kan, k'u genna k'o t'u bolo.

Kasoro o seben in dilanni jora jamana kono a be san fila b'o bi. A be se ka ke dilanni dabilali daboora dunan

minnu be jamana kono n'o te olu bolo, k'olugen. N'o te mogow kuraw b'a la ka don, nka olu be wajibya ka wiza ta yanni u ka don. Ob'a to u ka se k'uka baara ke u fere ma.

Sekine Daramé ka fo la, olu tun t'u genkun d'en.

Sezuru sarati mana dafa, ibe taa a falen, nka o musaka ye sefawari d 30.000 ye. Do fana tun b'o seben lankolow dilan ka feere dunanw ma. O nedonnen, sezuru dilanni dabilala. Kosa in na, Gabon faamaw ye sezuruko segesegeli wuli ka jo. Goferenaman ye sariya ta o kofe, k'a jira ko sezuru te dunan fen o fen bolo, k'o gen ka bo Gabon, jamana kan. Kasoro fo'o n'u tun y'i mine, sezuru sarati dafalen walima tuntibolo, i tun be sefawari d 400 walima d 1000 sara surfen ye.

Mogo nanenw ka fo la, sezuruntan te Afiriki tilebinyanfan mogow d'oroye. Nka olu de fo'o be ka gen sisani. Mohamed Samasa be nin mogow 129 gennenw na. Ale y'o jira k'u d'ow ye kalo 6 ke kasola yannu ka se u genni

ma; d'ow ye tile 20 soro o la. U ye goferenaman fo k'a walenumandon u laseli la jamana kono. U labanna ko kankari kelen da demissen tow ye minnu hamie tungafetaa ye. U k'a to u hakili la ko ko b'ee be tungafetaa la.

Osiratige la Madamu Sidibe Hawa Hayidara walasa ka nin mogow gennenw ka kankarimadakan sementiya, a ko mogow o mogow n'i ma ne tungafetaa ko, a numan ye k'i taayoro sariyaw jini k'u don, k'i ka labenw k'o kan.

F. Nafo
Dokala Yusufu Jara

Minisiriw y'u ka laadalatonsigi ke ntendend utikalo tile 3 san 2015 Kuluba jamanakuntigiso la. A nemogoya tun be peresidan Ibarahimu Bubakari Keyita bolo.

O laje senfe, u ye sariya do ta ka nesin kominiw, marayoro ani Bamako faaba konseyew sigilikatalaw waleyali labenw ma. Nin kalata ninnu b'ee b'ena ke don kelen aniyoro kelen na okutoburukalo tile 25 san 2015 jamana fan b'ee fe. Osiratige la, u kanpani w'e damine jumadon okutoburukalo tile 9 su miniwi ka ban p'eu jumadon okutoburukalo tile 23 san 2015 su miniwi.

Mogo 2 tora Bariya binkanni na

Bariya ye buguda do ye Guruma kono Gavo mara la. A be Tinasemedi ni Tinasenagali furance la. Utikalo tile 16 su k'a duguje a tile 17 la san 2015, binkannikela 2 minnu tun be moto kelen kan, u ye sira da bagangenna 2 ne Bariya k'u b'u bolofenw bosi u la. Bagangenna taalan ye bere ye. Bere tun be min bolo o y'o saba binkannikela kelen kun k'o faga. To kelén ye kene mine. Oduguje, binkannikela marifatigi d'ow nana dugu damine. Mogo min tora kunun kele la k'o su ka labo ka di u ma u ka taa n'a ye. A sorobanagami juguyara kos'ebe. Bariya bugudatigi d'ogoke fagara binkannikela ninnu fe, ka mogo caman w'e jogin.

SAN 2015 UTIKALO KIBARU KONO

- n° 2 : Koronfela kunnafoniw
- n° 3 : Lawalebaro : Sunjata ni Sumaworo ka kele maana
N'nonkon Forokoro tun ye jon ye ?
- n° 4 : Batakiw

- n° 5 : Kalankene n° 156 : Waati temenien kuntaala jan ani waati temenien koro
Dukene n° 130nan : Segu marabolo
- n° 6 : Kenyereye dogotcossow cayara, nka u be ka dayele sariya kono wa?
- n° 7 : Maakorobaro : Hadamaden farikolo